

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Obdo/23/2020
Identifikačné číslo spisu: 4112224531
Dátum vydania rozhodnutia: 24.11.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Miroslava Janečková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:4112224531.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu CHLADFRUCT, s.r.o., Dubíkova 2, Nitra, IČO: 35 946 598, zastúpený advokátom JUDr. Petrom Matejovom, Hollého 12, Nitra proti žalovanej F. Z., nar. XX. W. XXXX, R. XXX/XXX, R. B. I., IČO: 34 520 406, zastúpenej Advokátskou kanceláriou JUDr. CIMRÁK s.r.o., Štefánikova 7, Nitra, o zaplatenie sumy 23.408,10 € na dovolanie žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Nitre č. k. 26Cob/21/2019-611 zo dňa 5. septembra 2019, takto

rozhodol:

- I. Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie podané proti prvej výrokovej časti rozsudku Krajského súdu v Nitre č. k. 26Cob/21/2019-611 z 5. septembra 2019 o d m i e t a .
II. Vo zvyšnej časti rozsudok Krajského súdu v Nitre č. k. 26Cob/21/2019-611 z 5. septembra 2019 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a d'alsie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Nitra (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom č. k. 31Cb/87/2012-550 z 12. novembra 2018 návrh žalovanej na prerušenie konania zo dňa 21. júna 2018 zamietol, žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 11.644,31 eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku, vo zvyšnej časti súd žalobu zamietol a rozhodol, že žiadna zo strán konania nemá nárok na náhradu trov konania.
2. Súd prvej inštancie v odôvodnení rozsudku uviedol, že Krajský súd v Nitre uznesením č. k. 26Cob/49/2016-346 zo dňa 05. októbra 2017 zrušil predchádzajúci rozsudok Okresného súdu Nitra č. k. 31Cb/87/2012-310 zo dňa 08. februára 2016. Odvolací súd mal v danom prípade za to, že k porušeniu práva žalovanej na spravodlivý proces v danom prípade došlo v dôsledku nedostatočnosti a sčasti aj nezrozumiteľnosti odôvodnenia napadnutého rozsudku, ktoré majú za následok jeho nepreskúmateľnosť.
3. V zrušujúcom rozsudku odvolací súd zdôraznil, že súd prvej inštancie podstatnú časť svojich právnych záverov v odôvodnení napadnutého rozsudku po stylistickej stránke sformuloval tak, že z obsahu tam uvedeného textu nie je možné pre jeho nezrozumiteľnosť pochopiť závery, ktoré ho viedli k vydaniu napadnutého rozsudku. Za nedostatočné označil dôvody napadnutého rozhodnutia vo vzťahu k posúdeniu oprávnenosti žalobou uplatneného nároku na zaplatenie úrokov z omeškania v dojednanej

zmluvnej výške. V súvislosti s tým poukázal na ustálenú judikatúru Najvyššieho súdu SR reprezentovanú napríklad jeho uznesením zo dňa 26. novembra 2009 pod sp. zn. 6 MOBdo 5/2009. Súdu prvej inštancie vytkol, že sa nezaoberal v danom prípade aspektami rozhodujúcimi pre posúdenie súladu dohodnutej výšky úrokov z omeškania s pravidlami poctivého obchodného styku a z uvedeného dôvodu svoje rozhodnutie dostatočne neodôvodnil.

4. Odvolací súd ďalej upozornil súd prvej inštancie aj na nesprávnosť jeho právnych úvah o platnosti dojednania o zmluvnej pokute obsiahnutého v článku 6.3. zmluvy o dielo. Odvolací súd vyslovil názor, keďže strany vzhľadom na absenciu prílohy č. 1 zmluvy nedojednali splátkový kalendár, s porušením včasnosti plnenia ktorého mala nastúpiť sankcia vo forme zmluvnej pokuty, dohodu o zmluvnej pokute je potrebné vnímať ako nedostatočne určitú, a preto v zmysle § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka absolútne neplatnú. Odvolací súd zdôraznil, že nie je možné, aby absolútne neplatný právny úkon konvalidoval a to samozrejme ani spôsobom, ktorý sa pokúša v odôvodnení napadnutého rozsudku naznačiť súd prvej inštancie.

5. Absenciu dostatočného a zrozumiteľného odôvodnenia prvoinštančného rozsudku ohľadne posúdenia okolností, ktoré mali rozhodujúci vplyv na posúdenie žalobou uplatneného nároku odvolací súd považoval za odňatie práva na spravodlivý proces, keďže nedostatočne odôvodnený rozsudok odvolateľovi znemožňuje plne rozvinúť polemiku s jeho dôvodmi a podať vyčerpávajúce odvolanie. Tento nedostatok spôsobujúci odňatie práva na spravodlivý súdny proces už v odvolacom konaní, vzhľadom na jeho povahu, nie je možné napraviť. Z uvedených dôvodov odvolací súd prvoinštančný rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

6. Súd prvej inštancie z predložených listinných dokladov zistil, že strany konania dňa 22. apríla 2008 podpísali zmluvu o dielo č. 113/2008, podľa ktorej sa zhotoviteľ (žalobca) zaviazal, že dodá, namontuje a odovzdá do prevádzky klimatizovaný sklad ovocia a zeleniny podľa rozsahu podmienok dojednaných v zmluve. Objednávateľka (žalovaná) sa zaviazala, že dokončený objekt prevezme, zaplatí za jeho zhotovenie dohodnutú sumu a poskytne dojednané spolupôsobenie. Strany sa dohodli aj na cene 29.551.449,00 Sk a ukončení diela I. etapa do 15. novembra 2008 a II. etapa do 15. novembra 2009. V bode 6.2. zmluvy si strany konania dohodli splátkový kalendár cez odkaz na prílohu č. 1, ktorá ale nebola fakticky vyhotovená. V bode 6.3. zmluvy si strany dohodli, že v prípade omeškania objednávateľky v platbe splátok podľa bodu 6.2. oproti stanovenému dňu splatnosti, mal zhotoviteľ právo vyúčtovať objednávateľke zmluvnú pokutu vo výške 0,1% z dlžnej čiastky za každý deň omeškania. Objednávateľka bola podľa zmluvy povinná zaplatiť zhotoviteľovi úrok z omeškania vo výške 0,1% denne z dlžnej čiastky za každý deň omeškania. Zmluvu vyhotovoval žalobca. Žalovaná pôvodne nenamietala ustanovenia o zmluvnej pokute a úrokoch z omeškania.

7. Ďalej mal za preukázané, že dňa 04. júna 2008 strany konania podpísali dodatok č. 1 k zmluve, ktorým menili dojednania ohľadne ceny za každú etapu zvlášť a doplnili splátkový kalendár zálohových platieb pre prvú etapu. Dňa 20. augusta 2008 strany konania podpísali dodatok č. 2 k zmluve, ktorým menili dojednania ohľadne ceny za každú etapu a splatnosť splátkového kalendára zálohových faktúr. Dňa 30. októbra 2008 účastníci podpísali dodatok č. 3 k zmluve a menili dojednania ohľadne ukončenia prvej etapy. Dňa 01. decembra 2008 účastníci podpísali dodatok č. 4 k zmluve a menili dojednania ohľadne splatnosti a rozšírenia počtu zálohových faktúr. Dňa 23. decembra 2008 bol účastníkmi podpísaný preberací protokol z I. etapy zmluvy o dielo. Na konci roka 2008 žiadal žalovaný od žalobcu súpis skutočne vykonaných prác.

8. Taktiež súd prvej inštancie mal za preukázané, že žalovaná neplnila dohodnutý splátkový kalendár riadne a včas, nakoľko dohodnuté splátky plnila čiastočne a v omeškani.

9. Súd prvej inštancie poukázal na to, že v konaní sp. zn. 23Cb/134/2012 vedenom na Okresnom súde Nitra (s rovnakými stranami konania v opačnom procesnom postavení), bol vydaný rozsudok č. k. 23Cb/134/2012-743, ktorým súd uložil žalobcovi povinnosť zaplatiť žalovanej sumu vo výške 25.068,86 eur spolu s príslušenstvom, z ktorého odôvodnenia vyplýva, že súd pri rozhodnutí vychádzal zo

znaleckého posudku č. 015/2017, ktorý vypracoval Ing. Ondrej Sova, kde bolo konštatované, že dodaný materiál a rozsah prác vykonaný žalobcom nezodpovedá prijatému plneniu od žalovanej, kde rozdiel má predstavovať sumu 64.559,94 eur v prospech žalovanej. Pretože si však žalovaná v tomto konaní uplatnila vrátenie poskytnutého plnenia iba vo výške 25.068,86 eur, teda menej ako bolo preukázané znaleckým posudkom Ing. Sovu, súd jej priznal len takto uplatnenú sumu. Súd prvej inštancie poukázal na to, že v dôsledku žalobcom podaného odvolania konanie 23Cb/134/2012 tak nie je ku dňu vyhlásenia tohto rozsudku právoplatne skončené.

10. Predmetom tohto konania je právo na zaplatenie peňažnej sumy, ktorá bola tvorená zmluvnou pokutou a zmluvným úrokom z omeškania vo výške 0,1% denne z dlžnej sumy zálohových nezaplatených faktúr, ktoré sankcie boli dohodnuté v zmluve o dielo č. 113/2008 zo dňa 22. apríla 2008, ktorej uzavretie mal súd za preukázané. V uvedenej zmluve strany konania tieto sankcie dojednali v článku 6.3. zmluvy pre prípad omeškania objednávateľky s platením zálohových platieb podľa článku 6.2., ktorý odkazoval na prílohu č. 1, ktorá ale neexistovala, čo vyplynulo z vykonaného dokazovania. Medzi stranami konania nebolo sporné, že prišlo k uzavretiu zmluvy o dielo, podľa ktorej mal žalobca zhotoviť klimatizovaný sklad ovocia a zeleniny. Taktiež nebolo sporné, že dielo žalobca vykonával. Taktiež nebolo v konaní sporným, že zálohové faktúry boli žalobcom vystavené, pričom žalobca ich vystavil na základe dohody strán konania v dodatkoch k zmluve a žalovaná ich platila tak, že sa dostávala do omeškania s platením zálohových faktúr. Spornými skutočnosťami podstatnými pre rozhodnutie vo veci samej boli existencia dohody ohľadom uplatňovania zmluvnej pokuty a primeranosť jej výšky, ako aj primeranosť uplatnených úrokov z omeškania v súvislosti so zásadami poctivého obchodného styku.

11. Pokiaľ ide o nárok žalobcu na zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške 11.704,05 eur, súd v tejto časti žalobu zamietol. Súd v intenciách predchádzajúce zrušujúceho uznesenia Krajského súdu v Nitre č. k. 26Cob/49/2016-346 zo dňa 05. októbra 2017 vyhodnotil dohodu o zmluvnej pokute ako nedostatočne určitú, a preto v zmysle § 37 ods. 1 OZ ako absolútne neplatnú. Poukázal na to, že strany konania si v článku 6.3. zmluvy dohodli, že má zhotoviteľ právo vyúčtovať objednávateľke zmluvnú pokutu vo výške 0,1 % denne, a to v prípade, ak sa objednávateľka dostane do omeškania s platbou splátok podľa bodu 6.2. zmluvy. Pokiaľ ide o splátky, článok 6.2. odkazoval na prílohu č. 1 zmluvy, ktorá mala tvoriť neoddeliteľnú súčasť zmluvy, existencia respektíve vyhotovenie takejto prílohy ale v konaní nebolo preukázané. Vychádzajúc z uvedeného konštatoval, že zmluvná povinnosť, pri porušení ktorej nastupuje sankcia v podobe zmluvnej pokuty, tak v tomto prípade nebola vymedzená dostatočne určitým spôsobom, pričom takýto absolútne neplatný právny úkon nie je možné zhojiť dodatočným schválením a nemožno ho ani konvalidovať.

12. Súd ďalej pri rozhodnutí vychádzal aj z ďalších intencií zrušujúceho rozsudku Krajského súdu v Nitre č. k. 26Cob/49/2016-346 zo dňa 05. októbra 2017, a to pokiaľ ide o odvoláciu námietku žalovanej, podľa ktorej právo žalobcu na úroky z omeškania zaniklo v dôsledku toho, že mal žalobca žalovanú ústne ubezpečiť, že sankcie voči nej nebude uplatňovať. Súd konštatoval, že v danom prípade nedošlo k uzatvoreniu písomnej dohody o vzdaní sa práva žalobcu na zaplatenie nárokov na zmluvnú pokutu alebo úrokov z omeškania v zmysle § 574 ods. 1 OZ, kde uvedené ustanovenie zákona vyžaduje písomnú podobu takejto dohody, pričom ústne ubezpečenie nie je pre zánik týchto nárokov postačujúce.

13. Pokiaľ ide o namietaný rozpor dojednaných úrokov z omeškania s poctivým obchodným stykom súd považoval dojednané úroky z omeškania vo výške 0,1 % denne za primerané a neodporujúce zásade poctivého obchodného styku. Nepovažoval ich za vyššie, respektíve výrazne vyššie ako medzi inými podnikateľmi v obdobných vzťahoch, pričom žalovaná ich výšku v čase uzatvorenia zmluvy žiadnym spôsobom nenamietala. V súvislosti so spomínaným rozhodnutím Najvyššieho súdu SR 6MOBdo 5/2009, súd poukázal na odlišnosť situácie v danom konaní, kde boli dojednané až dva úroky z omeškania, a to vo výške 0,1% a 1% denne, kde úročenie malo prebiehať už od roku 1995 a pokiaľ ide o úrok z omeškania vo výške 1% za každý deň omeškania, takýto úrok z omeškania by považoval súd takisto za neprimeraný. Vychádzajúc z uvedeného rozhodnutia NS SR sa súd prvej inštancie zaoberal okolnosťami, za ktorých boli takéto úroky dohodnuté, dôvodmi ktoré viedli strany konania k takejto

dohode, ďalej z charakteru záväzku povinnej strany a hroziacich dôsledkov ich nesplnenia ako i od záväzkov, ktoré na seba vzala druhá strana zmluvného vzťahu.

14. Súd vyslovil názor, že nie je možné v otázke primeranosti výšky úrokov z omeškania vychádzať striktnie z výšky úrokov, ktoré obvykle požadujú banky, pretože banky sú špecifické podnikateľské subjekty, ktoré disponujú určitým kapitálom a veľkým počtom klientov, pričom súčasťou ich podnikateľskej činnosti je aj určité podnikateľské riziko spojené s tým, že niektorí klienti (prípadní dlžníci) nebudú plniť svoje záväzky voči banke. Konštatoval, že uvedené riziko pri jednotlivých dlžníkoch sú však banky schopné vykryť ďalšou početnou klientelou, teda nedodržanie splatnosti peňažných záväzkov nemá vo vzťahu k bankám až tak citelný dopad ako na jednotlivých podnikateľov, ktorí prípadné straty nie sú schopní vykryť s takou flexibilitou, ako je tomu v prípade bankového sektora a pri svojej podnikateľskej činnosti, odlišnej od bankového sektora, musia vychádzať len z predpokladu, že ich pohľadávky budú uspokojované v dohodnutých termínoch. Súd mal za to, že zabezpečenie v uvedenom rozsahu je primerané aj s ohľadom na rozsah diela, celkovú cenu diela, výšku jednotlivých zálohových faktúr, kde sa nejednalo o nízke sumy a kde bolo potrebné zabezpečiť riadne plnenie z hľadiska predpokladu vzniku značných nákladov na vykonanie diela, teda svojim spôsobom bolo potrebné aj dostatočne motivovať povinnú stranu na dodržanie platobnej morálky, a to prípadne aj vyšším úrokom z omeškania v porovnaní s bankovým sektorom. Súd prvej inštancie uviedol, že zálohové faktúry vo svojej podstate predstavujú dohodu účastníkov právneho vzťahu o zálohových platbách, ktoré je potrebné platiť v priebehu existencie a pretrvávania právneho vzťahu priebežne a v danom prípade mali zabezpečovať samotnú realizáciu diela. Poukázal na to, že celková cena diela predstavovala čiastku vo výške 29.551.449,00 Sk (980.928,40 eur), len samotné zálohové faktúry č. 2-5, z ktorých plnením sa dostala žalovaná do omeškania, predstavujú sumu vo výške 10.000.000 Sk (331.939,19 eur), teda zabezpečenie týchto záväzkov stranami konania dohodnutým úrokom z omeškania, ktorý v konečnom dôsledku dosiahol sumu vo výške 11.704,05 eur, nie je možné vyhodnotiť ako neprimerané, respektíve v rozpore s poctivým obchodným stykom. Súd prihliadol na to, že v danom prípade ide o obchodnoprávny vzťah uzatvorený medzi dvoma podnikateľmi, kde nie je možné odhadnúť zmluvnú spoľahlivosť strany z hľadiska jej platobných schopností a je na mieste zabezpečiť takýto vzťah aj dôraznejšími sankciami. Samozrejme takéto sankcie nesmú smerovať k znevýhodneniu alebo dokonca úmyselnému poškodeniu povinnej strany, čo v danom prípade aj vzhľadom na všetky vyššie uvedené skutočnosti nie je ani naplnené. Uzavrel, že úrok z omeškania dohodnutý vo výške 0,1% za každý deň omeškania je primeraný a neodporuje zásadám poctivého obchodného styku. Skutočnosť, že žalovaná neplnila svoje peňažné záväzky v stanovenej dobe, opodstatňuje vznik povinnosti platiť úroky z omeškania v takej výške, ktorá bola dohodnutá v zmluve. Súd sumu vo výške 11.704,05 eur krátil z dôvodu premlčania nároku žalobcu v období pred dňom 24. júla 2008 pri zálohovej faktúre č. 20080006, keďže žalovaná účinne vzniesla námietku premlčania. Žaloba bola v prípade tejto časti nároku žalobcu podaná po uplynutí všeobecnej premlčacej lehoty. Krátenie zodpovedá úrokom z omeškania vo výške 0,1% denne zo sumy 9.958,18 eur za obdobie od 18. júla 2008 do 23. júla 2008, t. j. 59,74 eur.

15. V súvislosti so započítaním nárokov žalovanou v rámci jej procesnej obrany, t.j. započítaniu jej pohľadávky vyplývajúcej z rozsudku č. k. 23Cb/134/2012-743 proti pohľadávke žalobcu, súd mal za to, že na to nie sú splnené podmienky uvedené v § 388 ods. 2 Obchodného zákonníka, keď sa jednak v danom prípade nejedná o práva z tej istej zmluvy, kde žalovaná uplatňuje svoju pohľadávku z titulu bezdôvodného obohatenia a nie nároku vzťahujúcemu sa k zmluve a tiež právo žalovanej na vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 39.491,89 eur nemohlo byť uplatnené kedykoľvek pred uplynutím premlčacej doby, pretože toto vyplynulo až zo znaleckého dokazovania, teda znaleckého posudku vypracovaného k 02. marcu 2017. Súd konštatoval, že nebolo možné uplatňovať nárok vo výške 39.491,89 eur na započítanie kedykoľvek pred tým, než vôbec vyplynul zo znaleckého dokazovania v konaní sp. zn. 23Cb/134/2012, pretože žalovaná do vyhotovenia znaleckého posudku o tomto prípadnom nároku ani nevedela, teda nemohlo dôjsť ani k stretnutiu tohto nároku s pohľadávkou žalobcu pred uplynutím premlčacej doby. Navyše v konaní vedenom pod sp. zn. 23Cb/134/2012 boli vypracované aj ďalšie znalecké posudky s odlišným záverom, než vyplynul zo znaleckého posudku Ing. Sovu, hoci tento vzal súd v konaní sp. zn. 23Cb/134/2012 ako podklad pre svoje rozhodnutie. Súd tiež nemal za preukázané, že by bola pohľadávka žalovanej z bezdôvodného obohatenia vo výške 39.491,89

eur splatná, a teda že ju bolo možné účinne započítať proti pohľadávke žalobcu.

16. Z vyššie uvedených dôvodov súd zamietol aj návrh žalovanej na prerušenie konania, keď nepovažoval za potrebné konanie prerušiť, pretože mal všetky podklady potrebné pre rozhodnutie a ustálil si, že výsledky konania sp. zn. 23Cb/134/2012, aj vzhľadom na nesplnenie podmienok podľa § 388 ods. 2 Obchodného zákonníka pre započítanie nároku žalovanej a premlčanie nároku žalovanej, deklarované aj samotnou žalovanou v jej vyjadrení zo dňa 21. júna 2018, nemajú význam pre jeho rozhodnutie.

17. Za nie pre toto konanie relevantné posúdil účinnosť odstúpenia od zmluvy. Konštatoval, že odstúpenie od zmluvy nemá priamy vplyv na nárok uplatnený v tomto konaní, pretože dohodnuté úroky, resp. zmluvná pokuta boli splatnými v čase existencie právneho vzťahu a tieto sa stali samostatným nárokom. Strany konania s týmto právnym názorom súdu nemali problém, čo uviedli v zápisnici z pojednávania nariadeného na deň 23. novembra 2015. Poukázal na to, že napokon aj Krajský súd v Nitre posúdil otázky platného odstúpenia od zmluvy o dielo zo strany žalovanej a rozsahu, v akom žalobca dielo vykonal, za otázky, ktoré nepredstavujú prekážku pre to, aby súd konal v tejto veci, keď v uznesení č. k. 15Cob/105/2013-68 zo dňa 27. júna 2013 skonštatoval, že sa v tomto konaní a v konaní sp. zn. 23Cb/134/2012 riešia dva zásadne odlišné nároky.

18. V zmysle vyššie uvedených skutočností súd priznal žalobcovi nárok na zaplatenie úrokov z omeškania, ktoré nepovažoval za dojednané v rozpore so zásadami poctivého obchodného styku, tieto v premlčanej časti nepriznal a zároveň žalobu zamietol v časti o zaplatenie zmluvnej pokuty, keď nemal za preukázané uzatvorenie prílohy č. 1 k zmluve a tým aj dostatočne určité dojednanie zmluvnej pokuty, ktorú vyhodnotil ako absolútne neplatnú.

19. O nároku na náhradu trov konania rozhodol súd v súlade s § 262 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP a 255 ods. 2 CSP a s ohľadom na približne rovnaký pomer úspechu obidvoch strán v konaní.

20. Na odvolanie žalovanej podaným proti rozsudku súdu prvej inštancie, s výnimkou zamietajúcej časti, Krajský súd v Nitre rozsudkom č. k. 26Cob/21/2019-611 z 5. septembra 2019, pokiaľ ide o II. a IV. výrok, rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil, odvolanie proti I. výroku rozsudku súdu prvej inštancie odmietol a žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100% na účet právneho zástupcu žalobcu do troch dní od doručenia rozhodnutia súdu prvej inštancie o výške náhrady trov konania.

21. Odvolací súd v odvolacom konaní, po vykonaní meritórneho odvolacieho prieskumu napadnutého II. a IV. výroku rozsudku, dospel k záveru, že súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav a z takto zisteného skutkového stavu urobil aj správny právny záver a svoje rozhodnutie aj správne a v rozsahu dostatočnom pre jeho preskúmanie odôvodnil. Odvolací súd sa z uvedených dôvodov v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, a preto sa s poukazom na ustanovenie § 387 ods. 2 CSP v odôvodnení tohto rozhodnutia obmedzil primárne iba na skonštatovanie správnosti dôvodov rozsudku súdu prvej inštancie, a to bez toho, aby odvolací súd tieto dôvody opakoval.

22. V súvislosti s námietkou žalovanej, že súd prvej inštancie neaplikoval na prejednávajúcu vec ustanovenie § 265 Obchodného zákonníka odvolací súd uviedol, že ustanovenie § 265 Obchodného zákonníka (o tom, že výkon práva, ktorý je v rozpore so zásadami poctivého obchodného styku, nepožíva právnu ochranu) patrí k právnym normám s relatívne neurčitou (abstraktnou) hypotézou, t. j. k právnym normám, ktorých hypotéza nie je stanovená priamo právnym predpisom, a ktoré tak ponechávajú súdu, aby podľa svojho uváženia v každom jednotlivom prípade vymedzil sám hypotézu právnej normy zo širokého, vopred neobmedzeného okruhu okolností. Posúdenie, či sa účastník konania domáha výkonu práva, ktorý je v rozpore so zásadami poctivého obchodného styku závisí v každom konkrétnom prípade na úvahe súdu. Odvolací súd poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 32 Odo 468/2003 a rozsudok veľkého senátu občianskoprávneho a obchodného kolégia Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 31Cdo 717/2010 zo 16. mája 2012 R 104/2012 civ. Ďalej odvolací súd poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej aj len ako „NS SR“) ako súdu dovolacieho, sp.

zn. 4Obdo/16/2017 z 29. marca 2019. V súvislosti s argumentáciou žalovanej odvolací súd uviedol, že v prejednávanej veci zmluvne dojednaná výška úrokov z omeškania je ustálenou súdnou praxou považovaná za takú, ktorá je v rozpore so zásadami poctivého obchodného styku, a pritom poukazuje na uznesenie NS SR sp. zn. 2MOBdo 1/2010 z 12. mája 2010 odvolací súd uviedol, že táto argumentácia v tejto časti neobstojí. Odvolací súd vychádzajúc aj z rozhodnutia dovolacieho súdu sp. zn. 2MOBdo/1/2010 z 12. mája 2010 konštatoval, že právny názor, že prípustnosť zmluvne dojednanej sadzby úroku z omeškania so zásadami poctivého obchodného styku bude vždy závisieť od okolností, za akých boli úroky dohodnuté, a to najmä od dôvodov, ktoré účastníkov viedli k dohode, od charakteru záväzku povinnej strany a hroziacich dôsledkoch jeho nesplnenia, od záväzkov, ktoré na seba vzala druhá zmluvná strana, ako aj od druhu, závažnosti a rozsahu ujmy, ktorá veriteľovi nesplnením peňažného dlhu vznikla. Odvolací súd k uvedenému doplnil (a v tom sa stotožnil so žalovanou), že zásada zmluvnej voľnosti je v prípade úrokov z omeškania modifikovaná účelom a zmyslom sankčného a motivačného mechanizmu tohto inštitútu. Jeho použitie je možné a zákonné, avšak zmluvne dojednaná výška úrokov z omeškania nemôže byť bezbrehá, teda zmluvne dojednaná výška úrokov z omeškania nemôže mať skôr šikanózný charakter ako charakter motivačný a sankčný - takáto dohoda by bola v rozpore so zásadami poctivého obchodného styku a právu z takejto dohody by nebolo možné priznať ochranu. Poukázal na rozhodnutie dovolacieho súdu v konaní sp. zn. 3Obdo/11/2008 zo dňa 18. júna 2009 ktorý doplnil, že pôsobenie zásady poctivého obchodného styku má ochraňovať zmluvných partnerov pred šikanóznymi tendenciami v obchodovaní. O šikanovanie by išlo vtedy, ak by výkon práva zreteľne smeroval iba k zjavnému poškodeniu subjektov. Uviedol, že pri úvahe o primeranosti dohodnutej úrokovej sadzby teda nie je možné bez ďalšieho vychádzať z výšky úrokov, ktoré obvykle poskytujú banky za poskytnuté úvery. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na judikát publikovaný v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 6/1998, ktorý k výkladu ustanovenia § 369 Obchodného zákonníka (vo vtedajšom znení) uviedol, že dohodnutá výška úrokovej sadzby (úroku z omeškania), pokiaľ nie je v rozpore so zásadami poctivého obchodného styku, môže prevyšovať úroky, ktoré banky žiadajú pri poskytovaní úrokov. Nie je dôvod na nerešpektovanie tohto judikátu aj v súčasnosti, keďže uvedené rozhodnutie publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky ako judikát nebolo doteraz prekonané spôsobom na to stanoveným. Ako NS SR konštatoval v rozsudku sp. zn. 3Cdo 174/2016 z 10. novembra 2016, o „prekonaní“ (relevantnom zavŕšení procesu odklonenia sa od) názoru vyjadreného v publikovanom rozhodnutí (stanovisku) možno hovoriť iba vtedy, ak je toto „prekonanie“ výsledkom v zákone predpísaného postupu najvyššieho súdu (v súvislosti s tým § 48 CSP a tiež § 21 ods. 3 písm. a/ a b/ a § 22 ods. 1 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch). So zreteľom na uvedené označil odvolací súd záver súdu prvej inštancie o tom, že uplatnenie nároku žalobcu na zaplatenie úroku z omeškania, zmluvne dojednaného vo výške 0,1% denne (v časti, v ktorej na jeho zaplatenie súd prvej inštancie zaviazal žalovanú), nie je v rozpore so zásadami poctivého obchodného styku, za správny. Poukázal na to, že sa súd prvej inštancie pri posudzovaní toho, či uplatnený nárok na zaplatenie úroku z omeškania nie je v rozpore so zásadami poctivého obchodného styku, zaoberal nielen samotnou výškou úrokov, ktoré obvykle požadujú banky, ale aj všetkými vyššie uvedenými kritériami, stanovenými pre posúdenie súladu uplatneného nároku so zásadami poctivého obchodného styku. Konštatoval, že súd prvej inštancie sa riadil závermi vyslovenými odvolacím súdom v predchádzajúcom zrušujúcom uznesení, v ktorom odvolací súd uviedol, že vystavené zálohové faktúry boli vystavené na vysoké sumy, kde bolo potrebné zabezpečiť riadne plnenie záväzkov žalovanou z hľadiska predpokladu vzniku značných nákladov na vykonanie diela, teda motivovať žalovanú na plnenie jej povinnosti. V tom sa práve prejavuje motivačný charakter inštitútu, ktorým je úrok z omeškania.

23. Odvolací súd ďalej vyslovil názor, že v kontexte vyššie uvedeného potom neobstoja tvrdenia žalovanej uvedené v odvolaní (ktoré navyiac ani neboli v konaní pred súdom prvej inštancie preukázané), že zmluva sa podpisovala len na účely poskytnutia prostriedkov z fondov EÚ, a že hroziace dôsledky nesplnenia záväzku boli pre strany zanedbateľné, a že pre žalobcu nemalo zásadný význam dodržiavanie povinnosti platiť zálohu. Nelogickosť týchto v konaní nepreukázaných tvrdení žalovanej vyplýva zo samotného správania sporových strán ako zmluvných strán zmluvy o dielo, ktoré v závislosti od vzniku aktuálnej situácie uzatvárali k zmluve o dielo písomné dodatky, ktorými upravovali vzájomné práva a povinnosti. Je nelogické, aby zmluvné strany rokovali a uzatvárali dodatky k zmluve, ktorými napr.

menili splatnosť a rozšírenie počtu zálohových faktúr (ako tomu bolo v prípade dodatku č. 4 , uzavretého dňa 01. decembra 2008) za stavu, keď by im nezáležalo v skutočnosti na tom, kedy bude napr. tá ktorá zálohová faktúra uhradená, a keď by uzavretá zmluva bola pre nich len formálna, bez snahy reálne ju dodržiavať. Konštatoval, že rovnako neobstojí tvrdenie o tom, že dôsledky nesplnenia záväzku by pre žalobcu boli zanedbateľné, keďže, ak by napr. žalobca v dôsledku neuhradených zálohových faktúr nepokračoval v realizácii diela, mohol by spôsobiť žalovanej škodu, a to aj vo významnom rozsahu, ktorý by ani úroky z omeškania nepokryli, a to práve vzhľadom na rozsiahlosť a hodnotu realizovaného diela.

24. Odvolací súd pre úplnosť ako obiter dictum uviedol, že hoci proti uzneseniu o zamietnutí návrhu žalovanej na prerušenie konanie nie je odvolanie prípustné, nemalo zamietnutie návrhu žalovanej na prerušenie konania ani povahu inej vady v konaní, ktorá by mohla mať za následok nesprávnosť II. výroku rozsudku súdu prvej inštancie. Ako totiž už odvolací súd v uznesení č. k. 15Cob/105/2013-68 zo dňa 27. júna 2013 právoplatne rozhodol, že v konaní vedenom pod sp. zn. 23Cb/134/2012 sa uplatňuje odlišný nárok od nároku uplatňovaného v prejednávanej veci. Navyiac, splatnosť jednotlivých zálohových faktúr nastávala bez ohľadu na skutočnosť, či výška zálohovej faktúry v čase jej vystavenia pokrývala vykonanú časť diela, resp. zostávajúcu nevykonanú časť diela. V uvedenom konaní riešené skutočnosti nemajú preto žiadny vplyv na toto súdne konanie.

25. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 s použitím § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP a vzhľadom na plný úspech žalobcu v odvolacom konaní.

26. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala dovolanie žalovaná (ďalej aj „dovolateľka“) navrhujúc napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Prípustnosť dovolania vyvodila z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP tvrdiac, že postupom Krajského súdu v Nitre došlo k porušeniu jej práva na spravodlivý proces. Uviedla, že žalovaná podala proti rozsudku súdu prvej inštancie odvolanie, ku ktorému sa žalobca vyjadril. Žalovaná na jeho vyjadrenie reagovala stanoviskom zo dňa 27. februára 2019, ktorého súčasťou bola žiadosť, aby dovolací súd v prípade, ak bude rozhodovať o spore bez nariadenia pojednávania, upovedomil právneho zástupcu žalovanej o mieste a čase verejného vyhlásenia rozsudku na e-mailovej adrese cimrak.advokat@gmail.com. Namietala, že ak strana sporu adresuje príslušnému súdu žiadosť, ktorú predpokladá § 219 ods. 3 CSP, má legitímne očakávanie, že o termíne verejného vyhlásenia rozsudku bude upovedomená. Vyslovila názor, že nemožno nedostatok postupu súdu v zmysle § 219 ods. 3 CSP zhojiť tým, že sa strana sporu mohla (mala možnosť) dozvedieť o verejnom vyhlásení rozsudku z úradnej tabule súdu. Poukázala na rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 3Obdo/17/2016, v ktorom najvyšší súd poukázal na ústavnoprávny a procesný rozmer verejného vyhlásenia rozsudku a uviedol, že ak odvolací súd nerešpektoval predpoklady a zásady, za ktorých sa v súlade s právnym poriadkom verejne vyhlasuje rozsudok, odňal strane sporu možnosť konať pred súdom. Na preukázanie správnosti svojho rozhodnutia poukázala aj na ďalšie rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 5Cdo/227/2013, 3Cdo/714/2015 a 7Cdo/151/2017 už za účinnosti CSP. Žalovaná ďalej v odvolaní uviedla, že odvolací súd tiež odmietol odvolanie voči výroku, ktorým Okresný súd Nitra v rozsudku vo veci samej zamietol návrh na prerušenie konania, pričom v zmysle záverov odvolacieho súdu nie je možné odvolanie voči takémuto uzneseniu obsiahnutému v rozhodnutí o veci samej. Vyslovil názor, že nesprávnosť dôvodov, ktoré viedli k zamietnutiu návrhu na prerušenie konania, môže zakladať vadu konania majúcu za následok nesprávnosť rozhodnutia vo veci samej. Žalovaná videla porušenie ustanovenia § 420 písm. f/ CSP aj v tom, že súd nevyhovel návrhu na prerušenie konania. Poukázala na to, že súd neprerušil konanie aj z dôvodu, že si sám vyriešil námietku premlčania, pričom ale neskúmal, či žalovaná odstúpila dôvodne od zmluvy, čo však bolo podstatné pre určenie začiatku plynutia premlčacej lehoty.

27. Žalovaná vyvodila prípustnosť dovolania aj z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ CSP. Namietala, že Krajský súd v Nitre nesprávne právne vec posúdil, nakoľko za nárok vzťahujúci sa k zmluve nepovažoval bezdôvodné obohatenie, ktoré vzniklo v dôsledku plnenia podľa zmluvy a z právnych vzťahov založených zmluvou. Konštatovala, že medzi stranami nebolo sporné, že bezdôvodné obohatenie nastalo na základe toho, že žalovaná plnila podľa zmluvy a platila zálohové faktúry. Záloha

nebola ale riadne „vyúčtovaná“ a žalovanej vznikol preplatok, ktorého časť si uplatnila v konaní 23Cb. Uviedla, že taktiež by mohol byť tento nárok charakterizovaný ako nárok z odstúpenia od zmluvy podľa § 351 Obchodného zákonníka, čím by bolo dané plynutie premlčacej lehoty podľa § 394 ods. 1 Obchodného zákonníka. Uzavrela, že tým, že plnila vopred podľa zmluvy zaplatila viac ako jej bolo dodané, čím vzniklo bezdôvodné obohatenie na strane žalobcu, preto ide jednoznačne o právo vzťahujúce sa k zmluve. Záverom dovolania poukázala aj na ustanovenie § 421 ods. 1 písm. a/ CSP bez bližšej konkretizácie.

28. V ďalšom podaní zo dňa 13. februára 2020 požiadala žalovaná o odklad vykonateľnosti rozsudku odvolacieho súdu. Dôvodila tým, že vymáhaná pohľadávka by zásadným spôsobom ohrozila jej podnikanie aj s ohľadom na ďalší spomenutý spor a ujma by bola natoľko veľká, že by sa dostala do takých problémov, ktoré by nebolo možné reštituovať. Poukázala na to, že spoločnosť žalobcu vykazuje v posledných rokoch záporné vlastné imanie a pasíva spoločnosti prevyšujú jej aktíva, čiže spoločnosť je v predĺžení s povinnosťou vyhlásiť konkurz. Preto existuje veľký predpoklad, že spoločnosť nemá žiaden majetok, z ktorého by bolo neskôr možné uspokojovať akékoľvek ďalšie nároky povinnej, či už v prípade úspechu dovolania alebo žaloby uplatnenej v konaní vedenom pod sp. zn. 23Cb/134/2012.

29. Žalobca vo vyjadrení k dovolaniu navrhol dovolanie odmietnuť a zamietnuť návrh na odklad vykonateľnosti. Konštatoval, že ak by aj odvolací súd postupoval žalovanou označeným nesprávnym procesným spôsobom, nepovažuje takýto procesný postup súdu za natoľko závažný, aby ním bol naplnený dovolací dôvod uvedený v ustanovení § 420 písm. f/ CSP. Vyjadril presvedčenie, že označené procesné zlyhanie všeobecného súdu nemalo na procesné práva žalovanej žiadny negatívny dopad, v dôsledku ktorého by bola žalovaná ukrátená na svojich procesných alebo dokonca hmotných právach a hrozil by tak vznik akejkolvek škody. So zreteľom na uvedené by práve pripustenie dovolania žalovanej znamenalo porušenie ústavného princípu právnej istoty. Žalobca namietal aj ostatné dovolacie dôvody a tvrdenie žalovanej označil za účelovú obranu, s ktorou sa súdy opakovane vysporiadali, keď jednoznačne právne zaujali záver, že nie je možné stotožňovať nároky žalobcu na peňažné plnenie zo zálohových faktúr vystavených podľa zmluvy o dielo so sporným a dodnes nepreukázaným nárokom žalovanej z titulu bezdôvodného obohatenia. Zásadne odmietol zjavne nepravdivé a zavádzajúce vyhlásenie žalovanej o tom, že by jej údajný nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia nebol sporný, resp. že by „medzi stranami nebolo sporné, že bezdôvodné obohatenie nastalo...“. Zo súdneho sporu, na ktorý žalovaná sama poukazuje (OS Nitra sp. zn. 23Cb/134/2012) je zrejmé, že je viac ako sporné, že by žalovaná mala akýkoľvek nárok voči žalobcovi, navyše do dňa podania tohto vyjadrenia nebolo dané súdne konanie právoplatne ukončené. V súvislosti s návrhom žalovanej na odklad vykonateľnosti žalobca uviedol, že dovolateľka neosvedčila dôvody hodné osobitného zreteľa, ktoré by umožňovali dovolaciemu súdu odložiť vykonateľnosť napadnutého rozsudku. Uzavrel, že ak by došlo k odkladu vykonateľnosti dovolaním napadnutého rozsudku (ktorý aj v prípade jeho zrušenia dovolacím súdom bude opätovne vydaný v rovnakom znení), nevznikne žalovanej žiadna ujma, skôr sa zvýši riziko spojené s reálnym vymožením priznaného plnenia od žalovanej v dôsledku plynutia času.

30. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací v zmysle § 35 CSP (ďalej aj „dovolací súd“) po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v súlade s § 429 ods. 1 CSP, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP, veta pred bodkočiarkou) dospel k záveru, že dovolanie žalovanej je čiastočne dôvodné.

31. Vychádzajúc z obsahu dovolania (§ 124 ods. 1 CSP) dovolanie žalovaná odôvodnila dovolacím dôvodom uvedeným v § 420 písm. f/ CSP.

32. Pred vecným prejednaním dovolania dovolací súd najskôr skúmal, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré je prípustné napadnúť týmto mimoriadnym opravným prostriedkom.

33. Podľa ustanovenia § 419 CSP, proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

34. Podľa § 420 písm. f/ CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

35. Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej aj „dohovor“), každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo prejednaná súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

36. Relevantné znaky, ktoré charakterizujú procesnú vadu v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ CSP sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý súdny proces a b/ nesprávny procesný postup súdu, znemožňujúci procesnej strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva. Právo na spravodlivý súdny proces predstavuje možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na neustrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrovanou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov. Vyššie citované ustanovenie § 420 písm. f/ CSP zakladá prípustnosť a dôvodnosť dovolania v prípade, ak miera porušenia procesných práv strany, v dôsledku nesprávneho procesného postupu súdu, nadobudla značnú, výraznú, resp. relevantnú intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia sa rozumie nesprávny (vadný) procesný postup súdu, spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení procesných ustanovení, ktoré sa vymykajú zákonnému, ale aj ústavnému procesno-právnomu rámcu a ktorý zároveň znamená aj porušenie procesných práv, garantovaných Ústavou Slovenskej republiky. Pod pojmom „procesný postup“ (čo vyplýva aj z doteraz platnej konštantnej judikatúry NS SR k ust. § 237 ods. 1 písm. f/ OSP a judikatúry Ústavného súdu SR) sa rozumie faktická (ne)činnosť súdu znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení, resp. možnosť jej aktívnej účasti v spore.

37. V posudzovanej právnej veci z obsahu spisu vyplýva, že žalovaná vo vyjadrení zo dňa 27. februára 2019 k vyjadreniu žalobcu žiadala, aby odvolací súd v prípade, ak bude rozhodovať o spore bez nariadenia pojednávania, upovedomil elektronicky jej právneho zástupcu o mieste a čase verejného vyhlásenia rozsudku. Odvolací súd oznámil miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku v danej veci na svojej úradnej tabuli a na webovej stránke súdu v lehote najmenej 5 dní pred jeho vyhlásením dňa 28. augusta 2019, avšak v spise sa nenachádza dôkaz o tom, že toto oznámenie bolo právnomu zástupcovi žalovanej odoslané aj elektronickými prostriedkami na určenú e-mailovú adresu. Za tejto situácie je možné konštatovať, že si odvolací súd vo vzťahu k žalobcovi nesplnil povinnosť vyplývajúcu z § 219 ods. 3 CSP.

38. Najvyšší súd vo viacerých rozhodnutiach (viď napr. sp. zn. 3Cdo 179/2010, 7Cdo 192/2013, 3Cdo 714/2015, 7Cdo/151/2017) poukázal na ústavnoprávny a procesnoprávny rozmer verejného vyhlásenia rozsudku a uviedol, že ak odvolací súd nerešpektuje predpoklady a zásady, za ktorých sa v súlade s právnym poriadkom verejne vyhlasuje rozsudok, odníma účastníkovi možnosť pred súdom konať a v zmysle § 219 ods. 3 CSP došlo k porušeniu práva na spravodlivé súdne konanie. Vychádzajúc z uvedeného, dovolací súd túto námietku žalovanej považoval za dôvodnú.

39. Prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP odôvodnila dovolateľka aj pochybením odvolacieho súdu, ktorý odmietol jej odvolanie voči výroku rozsudku, ktorým súd prvej inštancie zamietol jej návrh na prerušenie konania z dôvodu, že nemohlo prísť k započítaniu medzi pohľadávkou žalobcu a pohľadávkou žalovanej, uplatňovanej v konaní sp. zn. 23Cb/134/2012, nakoľko sa nestretli a teda neboli spôsobilé na započítanie, so záverom ktorým sa odvolací súd stotožnil.

40. Z ustanovenia § 357 písm. n/ CSP jednoznačne vyplýva, že odvolanie je prípustné proti uzneseniu súdu prvej inštancie o prerušení konania podľa § 162 ods. 1 písm. a/ a § 164. Zo znenia tohto ustanovenia nepochybne vyplýva, že ak bol podaný návrh na prerušenie konania a súd mu nevyhovел, ako je tomu v prejednávanej právnej veci, nie je proti zamietajúcemu uzneseniu odvolanie prípustné. Vychádzajúc z uvedeného, ak odvolací súd odvolanie žalovanej, podané proti uzneseniu, ktorým bol návrh žalovanej na prerušenie konania zamietnutý, odmietol, postupoval v súlade so zákonom a jeho postupom nebola znemožnená žalovanej realizácia jej procesných oprávnení. Vzhľadom na neprípustnosť odvolania (§ 386 písm. c/ CSP) potom správne odvolací súd v odseku 26. odôvodnenia jeho rozsudku konštatoval, že sa nemohol zaoberať naplnením jednotlivých odvolacích dôvodov, ktoré žalovaná v

odvolaní proti uvedenému výroku (výrok I. rozsudku súdu prvej inštancie) v odvolaní uplatnila.

41. Z obsahu dovolania vyplýva, že dovolateľka založila prípustnosť svojho dovolania aj na ustanovení § 421 ods. 1 písm. b) CSP a v závere dovolania bez ďalšieho uviedla aj ustanovenie § 421 ods. 1 písm. a/ CSP.

42. Podľa ustanovenia § 421 ods. 1 CSP, dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo, alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

43. Podľa ustanovenia § 432 ods. 1 CSP, dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

44. Podľa ustanovenia § 432 ods. 2 CSP, dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

45. Podľa ustanovenia § 428 CSP, v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

46. Podľa ustanovenia § 440 CSP, dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný.

47. Pokiaľ dovolateľka vyvodzuje prípustnosť dovolania z ustanovenia § 421 CSP, má viazanosť dovolacieho súdu dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP) kľúčový význam v tom zmysle, že posúdenie prípustnosti dovolania v tomto prípade závisí od toho, ako dovolateľ sám vysvetlí (konkretizuje a náležite doloží), že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia dovolateľom označenej právnej otázky a že ide o prípad, na ktorý sa vzťahuje toto ustanovenie. Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (§ 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu, je procesnou povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a označiť v dovolaní náležitým spôsobom právnu otázku zásadného právneho významu, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a zároveň pri riešení ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, resp. ktorá ešte v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu nebola riešená. V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom. Ak v dovolaní absentuje uvedené vymedzenie, súd nevyvíja procesnú iniciatívu smerujúcu k doplneniu dovolania (uznesenie NS SR sp. zn. 1Cdo/206/2016 z 26.09.2017, uznesenie NS SR sp. zn. 3Cdo/52/2017 z 8.06.2017).

48. Ak dovolací súd má riešiť právnu otázku, ktorou sa dovolací súd ešte nezaoberal (§ 421 ods. 1 písm. b/ CSP), tak v zmysle vyššie citovaných zákonných stanovení je povinnosťou dovolateľa ako procesnej strany a/ konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd a b/ uviesť, ako mala byť táto otázka správne riešená (viď uznesenie NS SR sp. zn.

3Cdo/146/2017 z 22.02.2018). Pokiaľ dovolateľ namieta aj nesprávne právne posúdenie právnej otázky, pri riešení ktorej sa odvolací súd odchyľil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a/ CSP), je povinný zároveň špecifikovať ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu, od ktorej sa mal odvolací súd pri svojom rozhodovaní odkloniť. Právna otázka takto dovolateľom v dovolaní nenastolená a nekonkretizovaná, nemá relevanciu z hľadiska prípustnosti dovolania podľa ust. § 421 ods. 1 písm. a/ alebo písm. b/ CSP. Z dovolania vyplýva, že žalovaná vytýka odvolaciemu súdu viacero nesprávností, kritizuje správnosť jeho právnych úvah, náhľadov a záverov. V prejednávanej právnej veci sa dovolateľka v podstate zaoberala len vecnou správnosťou právnych záverov súdov, pričom za nesprávny označila záver odvolacieho súdu, keď za nárok vzťahujúci sa k zmluve nepovažoval bezdôvodné obohatenie, ktoré vzniklo v dôsledku plnenia podľa zmluvy a z právnych vzťahov založených zmluvou. Dovolaťka v dovolaní súčasne vyslovila úvahu, že by tento nárok mohol byť charakterizovaný ako nárok z odstúpenia od zmluvy podľa § 351 Obchodného zákonníka, čím by bolo dané plynutie premlčacej lehoty podľa § 394 ods. 1 Obchodného zákonníka. Posúdenie, či odvolací súd (ne)použil správny právny predpis a či ho (ne)správne interpretoval alebo či zo správnych skutkových záverov vyvodil (ne)správne právne závery prichádza do úvahy až vtedy, ak je dovolanie procesne prípustné (viď R 54/2012 a rozhodnutia NS SR sp. zn. 1Cdo/62/2010, sp. zn. 2Cdo/97/2010, sp. zn. 4Cdo/68/2011, sp. zn. 7Cdo/17/2013). Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP musí byť zároveň riešená odvolacím súdom, pričom odvolací súd na jej riešení musel založiť svoje rozhodnutie a musí ísť o otázku zásadného právneho významu.

49. Pokiaľ ide o ustanovenie § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, uvedené dovolateľkou v závere jej dovolania tento dovolací dôvod dovolateľka nekonkretizovala vôbec.

50. So zreteľom na uvedené dovolací súd uzaviera, že prípustnosť dovolania žalovanej podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ a b/ CSP nie je procesne daná.

51. Keďže postupom odvolacieho súdu došlo k vade v zmysle § 420 písm. f/ CSP, ktorá zakladá porušenie práva žalovanej na spravodlivý súdny proces, dovolací súd rozhodnutie odvolacieho súdu v druhej a tretej výrokovej časti podľa § 449 ods. 1 CSP zrušil a vec v tejto časti vrátil odvolaciemu súdu podľa § 450 CSP na ďalšie konanie, v ktorom sa vysporiada s vytýkanou vadou, opätovne vo veci rozhodne a svoje rozhodnutie náležite odôvodní v súlade s § 220 ods. 2 CSP. Podľa § 453 ods. 3 CSP o trovách pôvodného konania ako aj dovolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie. Pokiaľ ide o prvú výrokovú časť rozsudku odvolacieho súdu, táto má povahu uznesenia, i keď je súčasťou rozhodnutia vo veci samej. Nakoľko sa ustanovenie § 219 ods. 3 CSP, ktoré bolo postupom odvolacieho súdu porušené, týka len vecí, v ktorých sa rozhoduje rozsudkom, nedošlo v tejto časti nesprávnym postupom odvolacieho súdu k porušeniu práva žalovanej na spravodlivý súdny proces a preto dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu v tejto časti nezrušil a nevrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie ale dovolanie žalovanej podané proti prvej výrokovej časti rozsudku odvolacieho súdu podľa § 447 písm. f/ CSP odmietol.

52. Vzhľadom k tomu, že dovolací súd zrušil dovolaním napadnutý rozsudok a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie, je neopodstatnený návrh žalovanej na odklad jeho vykonateľnosti podľa § 444 ods. 1 CSP a dovolací súd nie je povinný o ňom rozhodnúť osobitným výrokom (k uvedenému porovnaj uznesenie NS SR z 31. marca 2016, sp. zn. 3Cdo/616/2015).

53. Uznesenie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0 (ust. § 451 ods. 2 v spojení s ust. § 393 ods. 2, druhá veta CSP a ust. § 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.